

ДЕКЛАРАЦИЈА

ЗА

ОТВОРЕНОСТ, ОТЧЕТНОСТ И
ТРАНСПАРЕНТНОСТ

на локалната самоуправа во
Северна Македонија

Тргувајќи од определбата во Уставот на Република Северна Македонија, каде во членот 114 на граѓаните им се гарантира правото на локална самоуправа, и членот 115 со кој во единиците на локалната самоуправа граѓаните непосредно и преку претставници учествуваат во одлучувањето за прашања од локално значење, а особено во областите на урбанизмот, комуналните дејности, културата, спортот, социјалната и детската заштита, предучилишното воспитување, основното образование, основната здравствена заштита и во други области утврдени со закон;

Антиципирајќи го недвосмислено потврдениот државен интерес на Република Северна Македонија за членство во Европската унија, и почитувајќи ги меѓународните стандарди за отворено, отчетно и транспарентно работење;

Повикувајќи се на суштината на постоењето на општините, а тоа е тие да бидат во служба на граѓаните, транспарентноста да ја темелат на отворени податоци и информации, јасни процедури за партиципативно одлучување, како и на јасни процедури за добивање на јавните услуги, а отчетно да објаснуваат за што ги искористиле јавните пари кои им биле на располагање и на кој начин го подобриле животот во заедниците;

Поддржувајќи го отвореното владеење кое се заснова на четири организациски принципи: транспарентност, пристапност, интегритет и свесност;

Повикувајќи се на активната транспарентност која е обврска на сите иматели на информации во согласност со Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер да објавуваат информации кои произлегуваат од надлежноста и работата на имателите,;

Имајќи предвид дека отвореноста претставува клучен услов за демократија, која им дозволува на граѓаните да добиваат информации и знаење, неопходни за еднакво учество во политичкиот живот, ефективно донесување одлуки и барање одговорност од институциите за политиките што ги спроведуваат;

Приклучувајќи се кон одбележувањето на меѓународниот ден за борба против корупција, 09 декември, претставниците на локалната самоуправа – се обврзаа кон недвосмислено почитување на:

1. **Принципот на транспарентност** што значи дека општината ќе дава јасни и релевантни јавни информации за работата што ја врши, навремено ќе објавува информации кои се поврзани со организационата структура, бројка на пополнетост на работни места, празни работни места, буџетирањето и процедурите за јавни набавки. Тоа значи дека сите буџетски корисници, како и општините се обврзани да бидат транспарентни пред јавноста во буџетскиот процес.
2. **Принципот на достапност** што е поврзан со обезбедувањето и почитувањето на процедурите за слободен пристап до информациите, како и зацврстување на интеракцијата со граѓаните, достапност на јавноста во сите фази на подготвувањето и на извршувањето на буџетот. Секоја активност која е финансирана со јавни пари мора да биде јавна, а информациите за овие активности мора да бидат еднакво и лесно достапни за сите граѓани.
3. **Принципот на интегритет** што вклучува механизми за спречување корупција, донесување Кодекс на однесување на вработените за отворено, отчетно и транспарентно работење, во секоја единица на локална самоуправа.
4. **Принципот на ефективност** што е поврзан со надгледување и оценување на спроведуваните политики, јавно достапни анализи, извештаи за исполнување на стратешките планови и стратешките документи за развој, како и планирани активности за имплементација, повеќегодишни планови, документи за квалитет на работењето.
5. **Принцип на работење кое секојдневно ги подобрува стандардите** и условите за отворено, отчетно и транспарентно работење, како и да се има јасно определени развојни цели кон јавно и навремено информирање на граѓаните заради правото на партиципативно одлучување.
6. **Принцип на континуирано унапредување** на транспарентноста и интегритетот, како и зголемување на процентот на граѓанското учество преку различни форми на соработка.

Оваа декларација е подготвена од Фондација Метаморфозис во рамки на Проектот за граѓанско учество со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД). Мислењата изразени во оваа декларација не ги изразуваат ставовите на Агенцијата на САД за меѓународен развој или на Владата на Соединетите Американски Држави.